

УДК 581.93(235.216.1)

**К видовому составу флоры ущелий Каинды и Сюгаты
западной части Кыргызского Алатау**

**The species composition of the flora of the Kaindy and Sugaty gorges
of the western part of the Kyrgyz Alatau**

Нелина Н. В., Кудабаяева Г. М., Веселова П. В., Билибаева Б. К.

Nelina N. V., Kudabayeva G. M., Vesselova P. V., Bilibayeva B. K.

*Институт ботаники и фитоинтродукции КН МОН РК, ул. Тимирязева, 36 Д, г. Алматы, 050040, Республика Казахстан
E-mail: nelina.natalia@mail.ru*

*Institute of Botany and Phytointroduction of the Committee of Science of the Ministry of Education
and Science of the Republic of Kazakhstan” RSE*

Реферат. В статье представлен видовой состав двух ущелий – Каинды и Сюгаты. Несмотря на географическую близость этих территорий Кыргызского Алатау, видовой состав флор имеет некоторые отличия не только в количественном выражении, но и в таксономическом составе. Число видов общих для ущ. Каинды и Сюгаты составляет 147 из 45 семейств и 117 родов.

Summary. The species composition of the flora of the Kaindy and Sugaty gorges is presented in this article. Despite the geographical proximity of these territories of the Kyrgyz Alatau, the species composition has some differences, not only in quantitative expression, but in the taxonomic composition. The number of species which are common both for the Kaindy and Sugaty is 147 species of 45 families and 117 genera.

Приводимой в данной статье список видов ущелий Каинды и Сюгаты составлен на основании собственных сборов гербарного материала и экспедиционных сборов последних лет. Видовой состав определен на основании «Флоры Казахстана» (1956–1966), выверен по сводке С. К. Черепанова (1995).

Совокупный состав флоры ущелий рек Каинды и Сюгаты представлен 448 видами, 269 родами, 69 семействами (рис.), что составляет почти около трети части флоры западной оконечности Кыргызского Алатау, насчитывающей около 1500 видов.

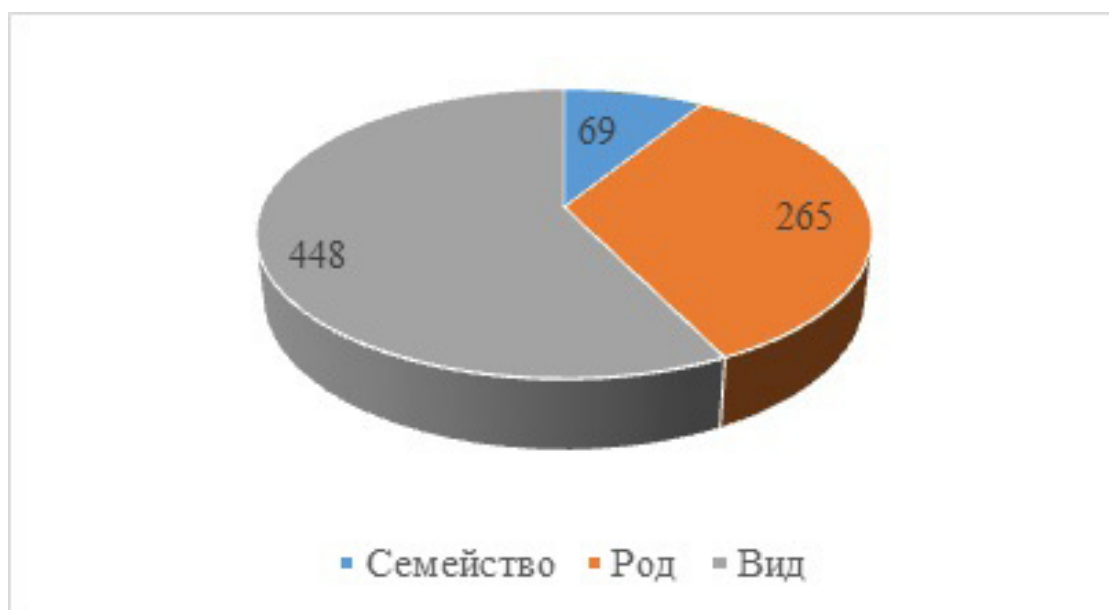

Рис. Таксономический состав флоры западной части Кыргызского Алатау (ущелья Сюгаты и Каинды).

Состав флоры ущелий рек Каинды и Сюгаты представлен следующими таксонами (для каждого вида указывается ущелье, в котором он был отмечен, где К. – виды, отмеченные в ущелье Каинды; С. – виды, представленные в ущелье Сюгаты; С., К. – виды, встречающиеся в обоих ущельях):

Aceraceae: *Acer semenovii* (К.), *A. tataricum* (С.).

Alliaceae: *Allium coeruleum* (С.), *A. caesium* (С.), *A. kokanicum* (К.), *A. suworowii* (К.), *A. longicuspis* (К.), *A. turkestanicum* (С.), *A. fetissowii* (К.), *A. oreoprasum* (К.), *A. trachyscordum* (С.).

Amaranthaceae: *Amaranthus retroflexus* (С., К.).

Anacardiaceae: *Pistacia vera* (С., К.).

Apiaceae: *Eryngium planum* (С.), *E. macrocalyx* (К.), *Turgenia latifolia* (С., К.), *Bupleurum aureum* (К.), *Carum carvi* (С., К.), *Conium maculatum* (С., К.), *Ferula tschuliensis* (К.), *F. karataviensis* (К.), *F. tenuisecta* (К.), *F. ceratophylla* (С.), *Prangos pabularia* (С.), *Scandix stellata* (С.), *Schrenkia congesta* (С., К.), *Sch. involucrata* (С.), *Sclerotiaria pentaceros* (С.), *Scaligeria setaceae* (К.), *Seseli schrenkianum* (К.).

Apocynaceae: *Apocynum lancifolium* (С.).

Asparagaceae: *Asparagus neglectus* (С.).

Asphodelaceae: *Eremurus tianschanicus* (С., К.), *E. altaicus* (К.), *E. cristatus* (С., К.), *E. fuscus* (К.).

Aspleniaceae: *Ceterach officinarum* (С.).

Asteraceae: *Achillea millefolium* (С., К.), *A. biebersteinii* (С., К.), *Acroptilon australe* (С., К.), *A. repens* (С.), *Arctium tomentosum* (К.), *Artemisia dracuncululus* (С., К.), *A. rutifolia* (С., К.), *A. serotina* (С., К.), *A. sublessingiana* (С.), *A. absinthium* (С.), *Aster alpinus* (К.), *Centaurea squarrosa* (К.), *C. iberica* (К.), *Carthamnus lanatus* (К.), *Cichorium intybus* (С., К.), *Chardinia orientalis* (С.), *Cousinia triflora* (С., К.), *C. umbrosa* (С., К.), *C. tenuisecta* (К.), *C. kazachorum* (К.), *C. karatavica* (К.), *Carduus nutans* (С., К.), *Crepis flexuosa* (С., К.), *Crupina vulgaris* (К.), *Echinops talassicum* (С.), *E. karatavicus* (С.), *E. fastigiatus* (С.), *Erigeron canadensis* (К.), *Handelia trichophylla* (С.), *Helichrysum maracandicum* (С., К.), *Inula macrophylla* (С.), *Koelpinia liniaris* (С.), *Lactuca tatarica* (С.), *Leontopodium ochroleucum* (С., К.), *Ligularia macrophylla* (С.), *Scorzonera inconspicua* (С., К.), *Taraxacum officinale* (С., К.), *T. brevirostre* (С.), *T. heptapotamicum* (С.), *T. montanum* (С., К.), *Tragopogon montanus* (К.), *T. marginifolius* (К.), *Trichanthesis aulienensis* (С.), *Tussilago farfara* (С.), *Filago arvensis* (К.), *Cirsium vulgare* (К.), *Hieracium ehioides* (К.), *Olgae nidulans* (К.), *Senecio erucifolus* (К.), *Onopordon acanthium*, *Xanthium strumarium* (С.).

Athyriaceae: *Cystopteris fragilis* (С., К.).

Berberidaceae: *Leontice ewersmanni* (С., К.).

Betulaceae: *Betula tianschanica* (С., К.), *Betula pendula* (С., К.), *Populus nigra* (К.).

Biebersteiniaceae: *Biebersteinia multifida* (С.).

Boraginaceae: *Nonea caspica* (С.), *Myosotis micrantha* (С.), *Lappula microcarpa* (К.), *Heterocarum rigidum* (С.), *Rochelia cardiosepala* (С., К.), *Rochelia campanulata* (С.), *Rochelia disperma* (С.), *Asperugo procumbens* (С., К.), *Arnebia guttata* (С.), *Buglossoides arvensis* (С.).

Brassicaceae: *Alyssum dasycarpum* (С., К.), *A. szovitsianum* (С.), *A. desertorum* (С.), *Alliaria brachycarpa* (С.), *Chorispora tenella* (С.), *Cardamine impatiens* (С., К.), *Cardaria draba* (С.), *Camelina microcarpa* (С., К.), *Chorispora bungeana* (С.), *Crambe kotschyana* (С.), *Draba huetii* (С.), *Euclidium syriacum* (С.), *Erysimum humillimum* (С.), *E. flavum* (С.), *Clypeola jonthlaspi* (К.), *Descurainia sophia* (С.), *Diptychocarpus strictus* (С.), *Meniocus linifolius* (С., К.), *Arabidopsis thaliana* (С.), *A. molissima* (С.), *Litwinowia tenuissima* (С.), *Microthlaspi perfoliatum* (К.), *Sysimbrium altissimum* (С., К.), *S. loeselii* (С.), *Thlaspi arvense* (С.), *Th. perfoliatum* (С.), *Tauscheria lasiocarpa* (К.), *Capsella bursa-pastoris* (С., К.), *Neuroloma subsiliquosum* (С.), *Pachypterygium multicaule* (С.), *Rorippa palustris* (К.).

Campanulaceae: *Codonopsis clematidea* (К.).

Caprifoliaceae: *Lonicera sumilatrix* (К.), *L. tatarica* (С., К.), *L. nummulariifolia* (С., К.).

Caryophyllaceae: *Cerastium dahuricum* (С., К.), *Minuartia litwinowii* (С.), *M. meyeri* (С., К.), *Arenaria griffithii* (К.), *A. serpyllifolia* (С.), *A. leptoclada* (С.), *Pleconax conoidea* (С.), *Silene brahuica* (С., К.), *S. pseudotenius* (К.), *Queria hispanica* (С.), *Melandrium viscosum* (К.), *Oberna behen* (К.), *Petrorhagia alpina* (К.), *Dianthus hoeltzeri* (С., К.), *Acanthophyllum pungens* (С., К.), *Gypsophila capituliflora* (К.), *G. altissima* (С.).

Celastraceae: *Euonymus semenovii* (С.).

Chenopodiaceae: *Chenopodium album* (К.), *Ch. foliosum* (К.), *Atriplex tatarica* (С.), *Kochia prostrata* (С.).

Cistaceae: *Helianthemum songaricum* (C.).

Crassulaceae: *Rosularia platyphylla* (C.), *R. schischkinii* (K.), *Clementsia semenovii* (K.).

Cupressaceae: *Juniperus turkestanica* (C., K.), *J. semiglobosa* (C., K.), *J. seravschanica* (C., K.).

Cyperaceae: *Carex turkestanica* (C., K.), *C. panicea* (K.), *C. acutiformis* (K.), *C. melanostachya* (C., K.).

Dipsacaceae: *Dipsacus dipsacoides* (C., K.), *Scabiosa songarica* (C., K.).

Ephedraceae: *Ephedra intermedia* (C.), *E. equisetina* (C., K.).

Equisetaceae: *Equisetum ramosissimum* (C., K.).

Euphorbaceae: *Euphorbia humifusa* (C., K.), *E. alata* (K.), *E. jaxartica* (C.).

Fabaceae: *Medicago tianschanica* (C.), *M. minima* (C.), *M. lupulina* (C.), *Melilotus officinalis* (C.), *Glycyrrhiza aspera* (C.), *Hedysarum ferganense* (K.), *H. omissum* (C.), *Trifolium repens* (C., K.), *Trigonella arcuata* (C.), *Astragalus atrovinosus* (C.), *A. campylotrichus* (C.), *A. campylorrhynchus* (C.), *A. fal-cigerus* (C.), *A. trichanthus* (C.), *A. kurdaicus* (C.), *A. longipes* (C.), *A. macronicx* (C.), *A. neo-lipskynus* (C.), *A. nematoides* (C.), *A. nigrimontanus* (C.), *A. petraeus* (C.), *A. sieversianus* (C., K.), *A. schmalhausinii* (C.), *A. tibetanus* (C.), *A. vicarius* (C.), *Onobrychis pulchella* (C., K.), *O. chorassanica* (C.), *Vicia subvillosa* (C.), *Vexibia alopecuroides* (C.), *Halimodendron halodendron* (C., K.).

Fumariaceae: *Fumaria vaillantii* (C.).

Gentianaceae: *Gentiana tianschanica* (K.), *G. olivieri* (C., K.), *Gentianella turkestanorum* (C., K.).

Geraniaceae: *Geranium divaricatum* (K.), *G. saxatile* (C.), *G. transversale* (C., K.), *G. rotundifolium* (C.), *G. robertianum* (C.), *G. pusillum* (C.), *Erodium cicutarium* (K.), *E. hoefftianum* (C.).

Hypericaceae: *Hypericum hirsutum* (K.), *H. perforatum* (C.).

Iridaceae: *Iris sogdiana* (C., K.), *Juno orchioides* (C., K.).

Ixioliriaceae: *Ixiolirion tataricum* (K.).

Juncaceae: *Juncus brachytepala* (K.).

Lamiaceae: *Scutellaria mesostegia* (C.), *Marrubium vulgare* (C., K.), *Nepeta cataria* (C., K.), *N. pan-nonica* (C.), *N. ucrainica* (C.), *Mentha asiatica* (C.), *Thymus seravschanicus* (K.), *Dracocephalum origanoides* (C., K.), *D. discolor* (C.), *Drepanocaryum sewerzovii* (C.), *Eremostachys speciosa* (C.), *E. dshambulensis* (C.), *Lagochilus platycalyx* (C.), *Lamium amplexicaule* (C.), *Betonica foliosa* (C., K.), *Salvia deserta* (C., K.), *S. sclarea* (C.), *S. aethiopsis* (C.), *Sideritis montana* (C.), *Ziziphora clinopodioides* (C., K.), *Ziziphora tenuior* (C., K.), *Origanum vulgare* (C., K.), *O. tyttanthum* (C., K.), *Acinos rotundifolius* (C.), *Prunella vulgaris* (C.).

Liliaceae: *Gagea capusii* (C.), *G. chomutovae* (C., K.), *G. afghanica* (*G. obvoluta*) (K.), *G. pusilla* (C.), *G. ova* (C., K.), *G. dschungarica* (K.), *G. pseudoerubescens* (K.), *Korolkowia sewerzovii* (C., K.), *Tulipa greigii* (C., K.), *T. kaufmanniana* (C.), *T. dasystemon* (C.), *T. zenaidae* (C.).

Limoniaceae: *Acantholimon aulieatense* (C., K.), *A. alberti* (C.), *Goniolimon speciosum* (C.), *Limonium otolepis* (C.).

Linaceae: *Linum mesostylum* (K.), *Linum pallercens* (K.), *Linum heterosepalum* (C.).

Malvaceae: *Malva pusilla* (C., K.).

Moraceae: *Morus alba* (K.), *Humulus lupulus* (K.).

Onagraceae: *Epilobium nervosum* (K.).

Orchidaeeae: *Dactylorhiza umbrosa* (C., K.).

Orobanchaceae: *Cistanche salsa* (C.).

Paeoniaceae: *Paeonia anomala* (K.), *P. hybrida* (C., K.).

Papaveraceae: *Papaver pavoninum* (C., K.), *Roemeria ufracta* (C., K.), *Glaucium fimbriigerum* (C., K.), *Papaver litwinowii* (C.).

Peganaceae: *Peganum harmala* (C., K.).

Plantaginaceae: *Plantago major* (C., K.), *P. lanceolata* (K.).

Poaceae: *Bothriochloa ischaemum* (C., K.), *Setaria viridis* (K.), *Sorghum halepense* (C.), *Achnatherum caragana* (K.), *Achnatherum splendens* (K.), *Anisantha tectorum* (C., K.), *Aegilops cylindrica* (C., K.), *Aegilops triuncialis* (C., K.), *Stipa capillata* (C., K.), *Stipa caucasica* (C., K.), *Stipa orientalis* (K.), *Stipa kirghisorum* (K.), *Stipa lessingiana* (K.), *Stipa hohenackeriana* (K.), *Piptatherum songaricum* (C., K.), *Pholiurus persicus* (C.), *Phleum phleoides* (C., K.), *Taeniatherum crinitum* (C.), *Alopecurus pratensis* (C., K.), *Alopecurus ventricosus* (C.), *Phragmites australis* (C., K.), *Calamagrostis pseudophragmites* (K.), *Koeleria crista-*

ta (C., K.), *Melica inaequiglumis* (C.), *Melica jacquemontii* (K.), *Dactylis glomerata* (K.), *Aegopodium tadschikorum* (K.), *Agrostis gigantea* (K.), *Agropyron pectinatum* (K.), *Eragrostis minor* (K.), *Poa angustifolia* (K.), *Poa bulbosa* (C., K.), *P. annua* (C., K.), *Poa pratensis* (K.), *P. nemoralis* (C.), *Festuca valesiaca* (C., K.), *F. regeliana* (C.), *Bromus danthoniae* (C., K.), *B. japonicas* (C.), *Bromopsis inermis* (C., K.), *Brachypodium sylvaticum* (C., K.), *Elytrigia repens* (C.), *E. trychophora* (C., K.), *E. pectineforme* (C., K.), *Elymus tianschanigenus* (K.), *Eremopyrum bonaepartis* (C.), *Hordeum leporinum* (C.), *Lolium perenne* (K.).

Polygalaceae: *Polygala hybrida* (C.).

Polygonaceae: *Oxyria digyna* (C.), *Rheum maximowiczii* (C.), *Rumex crispus* (C., K.), *Rumex paulsenianus* (C.), *Rumex tianschanicus* (K.), *Atraphaxis frutescens* (K.), *Fallopia convolvulus* (C.), *Polygonum aviculare* (C., K.), *Polygonum alpinum* (K.), *Polygonum nitens* (K.), *Polygonum patulum* (K.)

Portulacaceae: *Portulaca oleracea* (C., K.).

Primulaceae: *Primula algida* (C., K.), *Primula minwitziae* (K.), *Androsace sericea* (C., K.), *Androsace maxima* (C., K.).

Ranunculaceae: *Shibateranthis longistipitata* (C., K.), *Delphinium biternatum* (C., K.), *D. barbatum* (C., K.), *Acontium soongaricum* (K.), *Anemonastrum protractum* (K.), *Ceratocephalus testiculatus* (C., K.), *Pulsatilla campanella* (C.), *Ranunculus paucidentatus* (C.), *R. sewerzowii* (C., K.), *Thalictrum isopyroides* (C., K.), *Th. minus* (K.).

Rhamnaceae: *Rhamnus coriacea* (C., K.).

Rosaceae: *Spiraea lasiocarpa* (C., K.), *Spiraea hipericifolia* (C., K.), *S. pilosa* (K.), *Agrimonia asiatica* (K.), *Pyrus regelii* (C., K.), *Hulthemia persica* (C., K.), *Malus sieversii* (C., K.), *Sorbus tianschanica* (K.), *S. persica* (C., K.), *Crataegus korolkowii* (C., K.), *C. songorica* (C., K.), *C. turkestanica* (C., K.), *Rubus saxatilis* (K.), *R. idaeus* (K.), *R. caesius* (C., K.), *Potentilla orientalis* (C., K.), *P. multifida* (C., K.), *P. hololeuca* (C., K.), *P. virgata* (C., K.), *P. impolita* (K.), *P. pedata* (K.), *P. soongarica* (K.), *P. pamiroalaica* (C.), *P. asiatica* (K.), *Padellus mahaleb* (C.), *Geum urbanum* (K.), *Poterium polygamum* (C., K.), *Rosa alberti* (C., K.), *R. beggeriana* (C., K.), *R. fedtschenkoana* (C., K.), *R. platyacantha* (C., K.), *R. spinosissima* (K.), *Prunus sogdiana* (K.), *Pentaphylloides phylloclalyx* (K.), *Cerasus verrucosa* (C., K.), *C. mahaleb* (K.), *C. tianschanica* (C.), *C. erythrocarpa* (C., K.).

Rubiaceae: *Callipeltis cucularis* (C., K.), *Galium pamiro-alaicum* (C.), *G. verum* (K.), *G. tricornutum* (C., K.), *G. spurium* (C.), *G. tenuissimum* (C.), *Crucianella exasperata* (C.).

Rutaceae: *Haplophyllum perfoliatum* Kar. et Kir. (C., K.).

Salicaceae: *Salix blakii* Goerz (C., K.), *Salix alata* Kar. et Kir. (C.), *Salix songarica* Anderss. (C.).

Santalaceae: *Thesium minkwitzianum* (C.).

Saxifragaceae: *Saxifraga alberti* (K.), *Saxifraga sibirica* (K.).

Scrophulariaceae: *Verbascum songoricum* (C.), *V. blattaria* (K.), *Linaria trasiliensis* (K.), *L. popovii* (C.), *Dodartia orientalis* (C., K.), *Scrophularia kirilloviana* (C.), *S. subcaspitosa* (C.), *Veronica serpyllifolia* (C., K.), *V. spuria* (K.), *V. laeta* (C., K.), *V. polita* (C.), *V. verna* (C.), *V. capillipes* (C.), *V. argute-serrata* (C.), *V. beccabunga* (C.), *V. campylopoda* (C.), *V. cardiocarpa* (C., K.), *V. porphyriana* (K.), *Pedicularis achillifolia* (C., K.), *P. dolichorrhiza* (K.), *P. olgae* (C.), *P. semenovii* (C., K.).

Solanaceae: *Hyoscyamus niger* L. (C.), *Solanum dulcamara* (C.).

Thymelaeaceae: *Diathron vesiculosum* (K.).

Urticaceae: *Urtica dioica* (C., K.).

Valerianaceae: *Valeriana chionophila* (C., K.), *Valerianella szovitsiana* (C.).

Violaceae: *Viola rupestris* (C., K.).

ЛИТЕРАТУРА

Флора Казахстана. – Т. 1–9. – Алма-Ата, 1956–1966.

Черепанов С. К. Сосудистые растения России и сопредельных государств (в пределах бывшего СССР). – СПб.: Мир и семья-95, 1995. – 992 с.